

נאקתם ולא צעקתם לפי שאינם יכולין להוציא קול:

ועוד במדרש (ילקוט רמז קס"ט) שהיו שורפין בניהם זבח לאלהיהם שנאמר (דברים ד', כ') ויוציא אתכם מכור הברזל ממצרים, ולזה צוה ה' יתברך שיאכל קרבן פסח צלי אש, לפי שהיו שורפים בניהם לאלהיהם צוה שישרפו אלהיהם. וירא אלהים את בני ישראל, אותם שהם ראויים לגאולה ולהצלה הצילים ומי שאינם ראויים נשרפו ונתמכמו בבנין, זהו וידע אלהים, אותם שידע בדין שהם ראויים להצלה ניצולו כמו שאמרו ז"ל פרק חלק (סנהדרין ק"א:) למה נקרא שמו מיכה שנתמכמך בבנין, אמר משה לפני הקב"ה למה הרעות וגו', אמר לו הקב"ה גלוי לפני שאם יחיו אלו יהיו רשעים ואם תרצה לנסות הוצא אחד מהם, הוציא את מיכה שהיה עובד עבודה זרה והוציאה עמו, כשעברו ישראל בים רצה הים לטובעם שנאמר (דברים י', י"א) ועבר בים צרה ואין צרה אלא עבודה זרה שנאמר (ישעיה כ"ח, כ') והמסכה צרה וגו'. אם כן שלושה צעקה שועה נאקה, כי האנחה היא מלמעלה, והשלושה הם כנגד אברהם יצחק ויעקב, צעקה כנגד אברהם שנאמר (בראשית י"ג, ד') ויקרא שם אברהם בשם ה' וגו', שהיה צועק וקורא לכל עובר ושכ כדי ללמדם יחודו יתברך ולהכניסם תחת כנפי השכינה, שועה כנגד יצחק שנאמר (תהלים ל', ג') שועתי אליך ותרפאני, שנשחט בו רוב שנים כמו שכתבתי במקומו בשם הזוהר, ושוע להקב"ה שלא היה יכול להוציא קול וריפאהו. נאקה כנגד יעקב שנצטער על גידול בנים, לזה וישמע אלהים את נאקתם. אלהים בדין. ויזכור את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב, וישמע אלהים, ויזכור אלהים וידע אלהים. ארבע פעמים אלהים, לטהר ארבעה יסודותם כמו שכתבתי בפרשת בראשית. עוד הם כנגד ארבע שפתי כהן > מהדורה חדשה > א / מרדכי הכהן מצפת {עמוד 266} {127847}

כוסות, אלהים גימטריא כוס. וישמע אלהים כנגד כוס של קידוש שצריך שמיעה להוציא בני ביתו, ויזכור אלהים כנגד כוס ההגדה שיש בו זכירת יציאת מצרים, וירא אלהים כנגד כוס של ברכת המזון שנותן עיניו בו, וידע אלהים כנגד כוס ההלל שיש בו ידיעת ה' יתברך בנסים ובנפלאות שעשה ושעושה תמיד עם עמו ישראל:

ויש בפרשה ארבעים מלות כנגד ארבעים יום של יצירת הולד, שהקב"ה חס על יגיעו, וזהו שאנו אומרים הנשמה לך והגוף פעלך חוסה על עמלך, שהנשמה אין בה איבוד שהאיבוד הוא לגוף, לזה אנו אומרים הנשמה לך שאין בה איבוד והגוף גם כן פעלך, אפילו ששלושה שותפין באדם אביו ואמו והקב"ה, העיקר הוא ממך, כמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים כ"ז, י') כי אבי ואמי עזבוני וה' יאספני, באותה שעה שנזדווגו מיד כשהשליך הטיפה כל אחד פונה לצדו וה' יאספני אוסף הטיפה וגוזר מה תהא עליה, אם כן הכל הוא שלך, חוסה על עמלך. ותמצא שהתחילה פרשה זו בוא"ו וסיימה במ"ם גימטריא האם, להורות שכל אלהים של פרשה זו היא האם שריחמה על בניה:

וירא אלהים. שמעתי שנמצא במדרש מה ראה ראה שהיו מרחמים זה על זה כשהיה אחד מהם משלים סכום הלכנים קודם חבירו היה בא ומסייע עם חבירו, וכשראה הקב"ה שהיו מרחמים זה על זה אמר ראויים אלו לרחם עליהם, כל המרחם מרחמים עליו שנאמר (דברים י"ג, י"ח) ונתן לך רחמים ורחמך:

ומשה היה רועה וגו'. דרך האבות והצדיקים להיותם רועים כי קונים מזה האומנות הרבה שלימות, א' שמרוחקים מן הגזל ומכל עבירות שבין אדם לחבירו, ועוד קונין מדת הרחמנות, ועוד כדי שיהיו מתבודדים בעבודת ה'